gemeente
Barneveld

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Financiën, control en administratie
E-mailadres: M.Rohaan@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr. 3541
Barneveld, 4 juni 2024
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Kadernota 2025-2028

Samenvatting raadsvoorstel

Jaarlijks biedt het college de raad een Kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende planperiode. De kadernota is een belangrijk instrument in de planning & control cyclus om tot afgewogen keuzes te kunnen komen in de (noodzakelijke) wensen nieuw beleid in relatie tot de beschikbare middelen. In de voorliggende Kadernota 2025 wordt het voorlopige financiële meerjarenperspectief 2025-2028 in beeld gebracht. Daarnaast zijn er uitgangspunten opgenomen als kader voor het opstellen van de Programmabegroting 2025. Tevens vormt het geactualiseerde MIP een onderdeel van deze Kadernota 2025-2028. Met de voorliggende Kadernota presenteren wij onze visie als het gaat om de "Basis op orde" en "Verantwoord groeien" met daarbij de contouren van een samenhangend pakket aan financiële voorstellen ter dekking en de te maken keuzes.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De prognose van de meerjarenbegroting 2025 – 2028, zoals vermeld in het Financieel meerjarenperspectief 2025-2028 (hoofdstuk 3), conform de geformuleerde uitgangspunten (hoofdstuk 2), als kader voor de Programmabegroting 2025 vast te stellen;
2. Als lijn voor de te maken meerjarige (financiële) beleidskeuzes te kiezen voor:
    a. ‘Basis op orde’;
    b. ‘Verantwoord groeien.
3. De prioriteiten voor de komende jaren, zoals verwoord in de 4 programma's, als eerste uitwerking van de "basis op orde" en "verantwoord groeien" vast te stellen en deze als inhoudelijk kader te hanteren voor de Programmabegroting 2025;
4. Om voor 2025 een sluitende begroting te kunnen maken de volgende pakketten voor dekking te verwerken:
    a. Basis: € 1,5 - 2,5 miljoen (structureel oplopend vanaf 2025);
    b. Basisplus: € 1 - 2 miljoen (structureel oplopend vanaf 2025).
5. Het college de opdracht te geven om voor de (financiële) keuzes onder de lijn ‘Verantwoord groeien’ taakstellend € 5 miljoen structurele dekking te zoeken door invulling te geven aan maatregelen uit het Aanvullend pakket via ingroei vanaf 2026 en:
    a. Hierbinnen voor € 3 miljoen structureel om te buigen aan de kostenkant van de begroting evenwichtig verdeeld over de scenario’s die betrekking hebben op het ombuigen van de lasten: Versoberen, Hervormingsagenda Jeugd, Bezuinigen op subsidies, Organisatie eenheden samenvoegen of uitbesteden, Verduurzamen, Zelf Samen Gemeente en Temporiseren en schrappen van investeringen;
    b. Hierbinnen voor € 1,6 miljoen structureel om te buigen aan de batenkant van de begroting op het scenario Verhogen OZB door in de jaren 2025-2028 de OZB bovenop de indexatie met 2,5% extra per jaar te verhogen;
    c. Hierbinnen voor € 0,4 miljoen structureel om te buigen aan de batenkant van de begroting op het scenario Verhogen belastingen, leges, heffingen en overige baten.
6. De volgende kaders mee te geven voor de uitwerking van het Aanvullend pakket:
    a. Deze plaats te laten vinden in samenspraak met raad en samenleving;
    b. Deze zijn beslag te laten krijgen in een definitief voorstel bij de Kadernota 2026-2029;

c. Vanuit de voorgestelde scenario's vooralsnog de volgende onderwerpen buiten beschouwing te laten:
    I. Brandweerkazerne locatie centrum
    II. Handhaving
    III. Wegen en verkeer als het gaat om aspecten van primaire veiligheid
    IV. Zwembad De Glind
    V. Budget duurzaamheid
    VI. Dorpshuizen
    VII. Subsidies gericht op zorg en welzijn, die juist dure zorg helpen te voorkomen
7. De gesubsidieerde sociaal maatschappelijke en culturele instellingen conform de uitgangspunten (hoofdstuk 2) voor 2025 met 2,3% te compenseren voor loon- en prijsontwikkeling en waar noodzakelijk voor volumestijging met maximaal 2,1%;
8. Het beschikbare investeringsplafond 2025 met € 2,55 miljoen op te hogen en de structurele kapitaallast van € 111.000 op te nemen in de prognose van de meerjarenbegroting 2025-2028;
9. De in het Uitvoeringsplan Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2025 opgenomen kredieten beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van € 63,3 miljoen, als volgt verdeeld over de jaarschijven 2025: 25,9 miljoen; 2026: 20,7 miljoen; 2027: 16,7 miljoen. Waarbij opgemerkt wordt dat in bijlage 5 per project is aangegeven of deze voor aanwending van het krediet nog aan de raad wordt voorgelegd.

1. Inleiding

Jaarlijks biedt het college de raad een Kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende planperiode. De kadernota is een belangrijk instrument in de planning & control cyclus om tot afgewogen keuzes te kunnen komen in de (noodzakelijke) wensen nieuw beleid in relatie tot de beschikbare middelen. In de voorliggende Kadernota 2025 wordt het voorlopige financiële meerjarenperspectief 2025-2028 in beeld gebracht. Daarnaast zijn er uitgangspunten opgenomen als kader voor het opstellen van de Programmabegroting 2025. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de grondslagen voor de bepaling van loon- en prijsbijstellingen en een prognose van de algemene uitkering.

De Kadernota is het document waarin diverse lijnen bij elkaar komen, waarin beleidsvoornemens worden afgewogen en de focus wordt gelegd op nieuwe beleidsimpulsen en majeure investeringen. We laten daarbij zien welke middelen daarvoor meerjarig beschikbaar zijn. Het is een document met een veelheid aan onderwerpen, tabellen en overzichten. Met uiteindelijk een besluit dat wij aan uw Raad voorleggen. Met de voorliggende Kadernota presenteren wij onze visie als het gaat om de "Basis op orde" en "Verantwoord groeien" met daarbij de contouren van een samenhangend pakket aan financiële voorstellen ter dekking en de te maken keuzes. De titel van de Kadernota is "Verantwoord groeien".

In de Kadernota is ook een geactualiseerd MIP 2025-2034 opgenomen, op basis waarvan beslispunten worden gevraagd, waaronder het vaststellen van het Uitvoeringsplan MIP 2025.

2. Beoogd effect

Het effect van deze Kadernota 2025 is:

- tot afgewogen keuzes te komen en uitgangspunten vast te stellen ten behoeve van het opstellen van een meerjarig sluitende Programmabegroting 2025;
- een taakstellende financiële opgave vast te stellen ter dekking van "verantwoord groeien" waarvan de uitwerking in samenspraak met uw raad, inwoners en maatschappelijke partners start na het vaststellen van de Kadernota en tot besluitvorming gaat leiden in de Kadernota 2026.

3. Argumenten

In deze Kadernota 2025-2028 staan de uitgangspunten en prioriteiten die als basis dienen voor de Programmabegroting 2025. Startpunt voor deze kadernota is de vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027. Sinds het opstellen van de Programmabegroting 2024 is er een Voorjaarsnota van het demissionaire kabinet verschenen waarin de scherpe kantjes van het gevreesde "financiële ravijnjaar 2026" er afgegaan zijn. Zonder het maken van keuzes zien we ons geconfronteerd met een structureel tekort van oplopend naar € 5 miljoen in 2028. Met deze Kadernota stellen wij daarom voor om keuzes te maken in de vorm van een aantal maatregelenpakketten: Basispakket, Basispakket Plus en Aanvullend pakket. Met deze maatregelenpakketten kunnen we onze begroting meerjarig sluitend maken ("Basis op orde") en ontstaat ruimte voor "Verantwoord groeien".

4. Kanttekeningen

De uitkomsten van de Meicirculaire ten aanzien van de algemene uitkering zijn nog niet bekend. Er is een aanname voor een prognose gedaan van de inkomsten op basis van de huidige informatie, dit kan afwijken van de definitieve uitkomsten (verwacht in de loop van juni). Hierover wordt uw raad geïnformeerd nadat deze bekend zijn.

5. Financiën

De rijksinkomsten bepalen voor een groot deel de ruimte in het meerjarenperspectief. Zoals gebruikelijk wordt de bijstelling van de algemene uitkering pas duidelijk bij het verschijnen van de Meicirculaire. Deze komt niet op tijd uit om te verwerken in de Kadernota 2025. Wel is inmiddels de Voorjaarsnota van het Rijk uit. Daarin wordt de is het definitief vervallen van de opschalingskorting aangekondigd. In deze Kadernota hebben we verder een aanname gedaan van de ontwikkeling van het accres op basis van de CPB-ramingen uit het voorjaar 2024.

We presenteren hierbij als kader voor de Programmabegroting 2025 een structureel sluitende begroting. Hiermee voldoen we aan de voorwaarden van repressief toezicht van de provincie. In het meerjarenprognose is te zien dat:

- Er een relatief hoog bedrag aan autonome ontwikkelingen is opgenomen die beperkt beïnvloedbaar zijn;
- Er conform een afwegingskader beleidstoevoegingen worden voorgesteld;
- In het jaar 2028 een eerste tranch aan kapitaallasten voor het investeringsjaar 2027 (MIP 2025-2034) is toegevoegd;.
- Het meerjarenbeeld sluitend gemaakt kan worden met ons voorstellen tot het inzetten van een Basispakket en Basispakket Plus;
- Er wordt voorgesteld de majeure investering uitbreiding Van Lodenstein College op te nemen in het Uitvoeringsplan MIP 2025;
- Er wordt voorgesteld de OZB met 10% extra te verhogen door vanaf 2025 gedurende vier jaar een extra verhoging van 2,5% per jaar bovenop de indexatie toe te passen;
- Er een een mate van onzekerheid is met betrekking tot de ontwikkeling van de algemene uitkering.

bedragen x € 1.000

Meerjarenprognose	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Begrotingsesultaat Programmabegroting 2024	**1.399**	**- 7.226**	**- 8.897**	**- 8.336**
Mutaties raadsbesluiten, incl. 1e Tussenrapp. 2024	1.784	1.564	3.379	3.379
Mutaties kadernota	- 7.986	- 861	- 25	- 462
Prognose begrotingsresultaat na mutaties kadernota	**- 4.803**	**- 6.523**	**- 5.543**	**- 5.419**
Waarvan incidenteel	- 2.530	- 2.544	- 736	-
Prognose structureel begrotingsresultaat voor maatregelen	**- 2.273**	**- 3.979**	**- 4.807**	**- 5.419**
Basispakket en Basispakket Plus	2.500	4.000	4.500	4.500

Verantwoord groeien: uitbreiding Van Lodenstein College	-	- 29	- 463	- 250
Aanvullend pakket: extra verhoging OZB	320	640	960	1.280
Prognose structureel begrotingsresultaat na maatregelen	**547**	**632**	**190**	**111**

6. Participatie en communicatie

a) Participatie
Ten aanzien van het Aanvullend pakket met zijn scenario's benadrukken wij het volgende. Via deze Kadernota maken we nu de keuze voor deze scenario's. Die zijn niet vrijblijvend, maar richtinggevend om aan de hand daarvan het taakstellende bedrag van 5 miljoen euro te bereiken. Dat bedrag is gerelateerd aan de majeure investeringen en beleidsimpulsen vanaf 2026 en daarna. Zo is er nog voorbereidingstijd alvorens bij de Kadernota 2026-2029 een definitieve afweging te kunnen maken. We beklemtonen dat we dit doen in samenspraak met uw raad, onze inwoners en maatschappelijke partners. Snel na vaststelling van de Kadernota starten we dit proces.

b) Communicatie
n.v.t.

7. Vervolgstap

n.v.t.

8. Bijlagen

- Kadernota 2025
- Bijlage MIP 2025-2034 (GEHEIM)

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak